

Předseda vlády České republiky

Petr NEČAS

V Praze dne *22* prosince 2011
Č.j. 18041/11-OSV

Vážená paní magistro,

odpovídám na Váš dopis, v němž jste mi zaslala v kopii „Petici občanů k situaci ve Varnsdorfu a v dalších obcích Šluknovského výběžku 2011“, jejíž originály byly zaslány Petičnímu výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. V dopise se rovněž dožadujete mé písemné odpovědi uvádějící výčet opatření, jež vláda na základě výše zmíněné petice přijala.

Rád bych všechny, kteří tuto petici podepsali, ujistil, že situací ve Varnsdorfu a v dalších obcích Šluknovského výběžku se vláda zaobírala a zaobírá se vši vážností, a to od samého počátku eskalace napětí a sociálního konfliktu z přelomu srpna a září letošního roku. Opatření, jež vláda přijala, předcházela Vámi zaslánou petici a nemohou být tudíž interpretována jakožto přijatá na jejím základě. Dovolte, abych ve stručnosti uvedl, co vláda pro zmírnění napětí činila a činí, a to i s přihlédnutím k Vámi presentovaným petičním požadavkům.

Policejním prezidentem panem plk. Mgr. Petrem Lessym jsem byl informován, že Policie ČR dosud nezaznamenala jediný signál o tom, že policejní zákrok dne 10. září 2011 ve Varnsdorfu by mohl vybočit ze zákonných norem. Policejní prezident na základě získaných podkladových materiálů vyjádřil přesvědčení, že zákrok, na který je poukazováno v rámci petice, byl v souladu se zákonem a interními akty řízení Policie ČR. Dle sdělení policejního prezidenta zákrok policie proběhl na základě pečlivého a podrobného vyhodnocení bezpečnostní situace v době, kdy ze strany účastníků demonstrace došlo k naplnění znaků přestupků a trestných činů. Policie využila v rámci bezpečnostního opatření konaného ve Varnsdorfu všech dostupných prostředků a metod ke stabilizaci bezpečnostní situace, včetně nasazení antikonfliktních týmů, a k obnově veřejného pořádku a k ochraně osob a majetku. To, aby davy lidí skandující nenávistná a leckdy k násilí vyzývající hesla táhly k ubytovněm obývaným výrazně odlišnou sociální a etnickou skupinou, by nedovolila žádná vláda demokratického státu nikde na světě. Velitelé policejní akce přitom do poslední chvíle brali ohled na to, že jde převážně o místní občany, z velké míry oprávněně rozhořčené nad

chováním některých z obyvatel ubytoven. Obávám se však, že varnsdorfští občané se nechali zneužít neonacistickými extremisty, kteří jejich demonstrace infiltrovali, a de facto jich použili jako živé štíty pro útoky na policejní síly zabráňující v průchodu k ubytovnám. Rychlým a efektivním přesunem policejních sil na Šluknovsko dala vláda jasně najevo, že bezpečí a pořádek hodlá zajistit bez ohledu na výši prostředků (celkové náklady policejní akce přesáhly k dnešku 70 milionů korun). Ve Šluknovském výběžku byly zvýšeny stavy policie (v děčínském okrese bylo přijato 50 nových policistů) a v rámci Ústeckého kraje je budována speciální policejní jednotka, schopná rychlého nasazení v krizových oblastech.

V rámci dalších aktivit, které pro zlepšování bezpečnostní situace ve Šluknovském výběžku konal resort Ministerstva vnitra, byla řada jednání zástupců ministerstva s představiteli místních samospráv, Policie ČR a obecní policie, jejichž cílem bylo nastartovat lepší vzájemnou spolupráci. Ministerstvo vnitra zástupcům obcí Šluknovského výběžku nabídlo metodickou pomoc a dotační prostředky na bezprostřední i dlouhodobá opatření v oblasti bezpečnosti, veřejného pořádku a prevence kriminality. Konkrétně se jedná o zapojení obcí do Programu prevence kriminality na místní úrovni a do Programu prevence kriminality a extremismu – Úsvit, který je zaměřen na problematiku sociálně vyloučených lokalit. Hlavním záměrem tohoto programu je zásadně zlepšit situaci v sociálně vyloučené lokalitě a v jejím okolí, nastartovat perspektivní a efektivní spolupráci mezi státní správou, samosprávou, Policií ČR, nestátními neziskovými organizacemi a dalšími subjekty a zaangažovat obyvatele těchto lokalit na nápravných aktivitách. Pilotně byl Program Úsvit odzkoušen v roce 2009 v Mostě (v lokalitě Chanov), v následujících letech byl rozšířen do dalších sociálně vyloučených lokalit Mostu, Litvínova, Děčína, Obrnic, Trmic, Kladna, Ostravy, Karviné, Havířova a Orlové. V minulých měsících byly dotace na preventivní projekty přiděleny Rumburku, Šluknovu a Varnsdorfu. Další konkrétní pomocí obcím ze strany Ministerstva vnitra je vytvoření tzv. rozcestníku umístěného na webu ministerstva pod ikonou Sociálně vyloučené lokality, kde je možné dohledat všechny zákonné možnosti řešení nejpálčivějších problémů obcí a příklady dobré praxe. Je také připravena Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015, v níž je prioritně uvedena metodická a finanční podpora preventivních projektů menších měst a obcí, které se potýkají s akutními i dlouhodobými problémy v oblasti kriminality, přestupků a porušování veřejného pořádku. Důraz bude kladen na komplexní přístup, který bude zahrnovat nejen aktivity směřující do již zmíněných oblastí, ale i do oblastí dalších, např. sociální práce, zaměstnanosti, vzdělávání atp.

V petici rovněž odsuzujete média za podávání zkreslených a neobjektivních informací o situaci ve Šluknovském výběžku. I já jsem byl často otřesen rétorikou některých z našich (bohužel vůbec ne marginálních) médií, jež spíše přilévaly olej do ohně v situaci, která si žádala od odpovědných novinářů zklidnění emocí a poukázání k hlavním příčinám zjištěných nálad. Bohužel, namísto poukazování na takové společenské patologie, jakými je bytová

lichva, nezodpovědná koncentrace sociálně slabých a línost a nečinnost místních orgánů veřejné moci (včetně republikové a městské policie), se mnozí novináři soustředili na vykreslení konfliktu, v kterém proti sobě stojí „nepřizpůsobiví vs. slušní“, nebo dokonce „bílí (Češi) vs. cikáni (Romové)“ apod. I já takovéto zkreslené informování rozhodně odmítám.

Dále navrhuje „regulaci nájemného propláceného ze sociálních dávek“. Součástí reformy, které prosazujeme a uskutečňujeme, je i zjednodušení systému příspěvků na bydlení a doplatků nájemného. V případě rodin s velmi nízkými příjmy může stát pomoci s úhradou nákladů na bydlení i doplatkem na bydlení ze systému dávek pomoci v hmotné nouzi. Tento systém je zaměřen na řešení individuálních situací a zákon umožňuje vyplácet doplatek na bydlení i v jiné než vlastnické či nájemní formě bydlení (jde zejména o podnájem, ubytovny, azylové domy apod.). Orgán pomoci v hmotné nouzi však v těchto případech prošetřuje, zda se jedná o případ hodný zvláštního zřetele a zda tato forma bydlení je užívána dlouhodobě. U této dávky se testuje i majetek dané osoby či rodiny, jejich možnosti najít levnější bydlení a snaha zvýšit si příjem. Odůvodněnost nákladů na bydlení posuzuje příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi v každém případě individuálně. Od ledna 2012 se u doplatku na bydlení vypláceného na jinou než nájemní smlouvu formu bydlení zavádí stanovení horního limitu uznatelných odůvodněných nákladů ve výši příslušných normativních nákladů platných pro příspěvek na bydlení. Od stejného data budou obě dávky na bydlení mít i omezenou délku výplaty. Z tohoto omezení dávek budou vyjmuty rodiny seniorů a domácností, v nichž žijí osoby zdravotně postižené, pokud obývají byty zvlášť upravené přímo pro tyto osoby. U ostatních se vychází z předpokladů, že každá rodina či osoba by měla bydlet v bytě přiměřeném k počtu osob a k výši příjmů. Veškeré dávky sociálního charakteru budou vypláceny z jednoho místa: úřadu práce. Nebudou tedy již možné kombinace doplatků nájemného (vyplácených obcemi) a příspěvků na bydlení tak, aby se ze sociální potřeby mnohých stal velký byznys s bydlením chudých, vykazující známky bytové lichvy. Věřím, že tomu dokážeme zabránit.

Zákonodárce v petici rovněž vyzýváte k přijetí zákona o zavedení trestní odpovědnosti zákonných zástupců za trestnou a přestupkovou činnost dětí. Domnívám se, že trestní odpovědnost zákonných zástupců dětí je v naší legislativě dostatečně upravena. Prostor ke zlepšení situace spatřuji spíše v zlepšení praxe orgánů sociální a právní ochrany dítěte (OSPOD). Jsem si samozřejmě plně vědom toho, že odpovědné vykonávání funkce vyžaduje od pracovníků orgánů sociální a právní ochrany dítěte v sociálně vyloučených lokalitách často značné osobní nasazení a nezřídka i odvahu.

S Vaším posledním požadavkem, že rodičovství by mělo být posláním, lze plně souhlasit. Tento požadavek však spíše směřuje do posunu chápání rodičovství jako takového, který by se měl projevit ve výchově dětí a mládeže. S tvrzením, že by rodičovství bylo

výdělečnou činností naopak souhlasit nelze. Z pohledu státních sociálních dávek se k rodičovství přímo pojí porodné a rodičovský příspěvek. Porodné je v současné době vypláceno rodinám, kterým se narodilo první dítě a jejichž příjem před narozením dítěte nedosahoval výše 2,4 násobku životního minima rodiny. Tato dávka je tedy skutečně určena pouze na náklady spojené s porodem prvního dítěte, kdy se předpokládají zvýšené náklady. Rodičovský příspěvek je dávkou, která má umožnit některému z rodičů, aby se osobně věnoval péči o malé dítě. Příspěvek je do rodiny vyplácen vždy pouze jeden, a to i v případě, že se rodič stará o více dětí – tato podmínka je tedy v naprostém rozporu s tím, že by rodičovství bylo výdělečnou činností. Rodičovský příspěvek, jak již z toho názvu vyplývá, je pouze „příspěvkem“ státu a nikdy nebyl zamýšlen jako automatické plné finanční zabezpečení nevýdělečných rodičů.

Závěrem poznamenávám, že sociální napětí a nelehká ekonomická situace ve Varnsdorfu a v dalších obcích Šluknovského výběžku není, bohužel, v České republice omezena jenom na Váš region. Věřte, že s pouliční kriminalitou způsobenou nerozumnou a někdy z hlediska obchodníků s bydlením dokonce záměrnou koncentrací sociálně slabých a deprivovaných vrstev obyvatelstva se setkávají lidé i jinde v republice. Vláda nedávno přijala Strategii boje proti sociálnímu vyloučení, která je pro ministry závazným materiálem a jejíž uskutečňování by mohlo situaci soužití s obyvateli sociálně vyloučených lokalit posunout o míle kupředu (úplné znění Strategie naleznete na www.socialni-zaclenovani.cz). Nicméně, situaci ve Šluknovském výběžku budu nadále věnovat zvýšenou pozornost. V současné době působí v oblasti vládní Agentura pro sociální začleňování. Z jejích zpráv mohu vcelku detailně sledovat, jak se celková společenská situace vyvíjí k lepšímu (například v Krásné Lípě), nebo naopak dochází ke koncentraci společensky deprivovaných vrstev, jež může vést k napětí a konfliktům (např. v Jiříkově).

Vážená paní magistro, ubezpečuji Vás, že mnou vedená vláda udělá maximum pro to, aby se konfliktům předcházelo a byly vytvořeny podmínky pro sociální smír a soudržnost v duchu naprosté rovnosti všech občanů před zákonem, jak co se týče práv, tak také povinností.

Se srdečným pozdravem

